

Sag og syntaks i Ømålsordbogen

Asgerd Gudiksen
Københavns Universitet

1. Indledning

Kort før jul 2008 udkom bind 9 af Ømålsordbogen. Det går fra *isrøver* til *klofuld*.

Klofuld er et adjektiv og har den regelmæssige betydning: 'så meget som der kan ligge i en klo', jf. *håndfuld*. Ordet virker dog lidt sært. I sammensætninger på *-fuld* betegner førsteleddet normalt noget der har karakter af en beholder (jf. Ømålsordbogen *fuld* II.1.1), men *klo* er i hvert fald ikke nogen prototypisk beholder. Det viser sig også at *klofuld* er optegnet brugt overført (og vist slangpræget) om hånden på et menneske: *Han huggede en klofuld nødder*. At *klofuld* er medtaget i ordbogen, selv om ordet kun er optegnet en gang, afspejler en intention om at det skal være muligt at undersøge dialektal orddannelse ved hjælp af ordbogen.

Isrøver er navn på en fangeleg på is: To af de bedste skøjteløbere vælges til røvere der hugger vanter og huer fra de øvrige deltagere og bortfører tyvekosterne på en slæde. De øvrige deltagere skal så prøve at fange isrøverne eller i det mindste få fat på deres ting igen.

I artiklen er der henvist til udtrykket (*lege*) *fange* hvor der er en hel lille typologi: type A, simpel fangeleg hvor fangeren (den der er) afløses af den fangne; type B, simpel fangeleg hvor de fangne bliver medfangere osv. Der er i alt fire typer med undertyper, og ved hver type er opført de forskellige betegnelser. Lege af type A kan fx hedde *et-tagfat*, *klat*, *klik*, *pjet*, *pik*, *tik* (alle dannet af fange-udråbet).

Typologien afspejler at Ømålsordbogen også beskriver den kultur som ordene refererer til. Det antydes allerede i ordbogens undertitel med ordet *saglig*, der her har den lidt ualmindelige betydning 'som vedrører encyklopædiske oplysninger', en brug af ordet der viser at ordbogen er inspireret af "Wörter und Sachsen"-retningen (jf. Gudiksen og Hovmark 2009:38-39).

Ømålsordbogens fulde undertitel er: *En sproglig-saglig ordbog over dialekterne på Sjælland, Lolland-Falster, Fyn og omliggende øer.* Den indeholder, som man vel forventer det af en stor dialektordbog, en grundig beskrivelse af både dialektale og fællesdanske ords udtale og betydning. Men desuden – hvad man måske ikke altid er opmærksom på – giver ordbogen en hel del kulturhistorie og mange oplysninger om talesprogssyntaks. Med udsendelsen af bind 9 er vi omtrent halvvejs, og det vil jeg markere med at give nogle eksempler på hvad man kan finde af saglige og grammatiske, herunder syntaktiske, oplysninger i ordbogen.

2. Ord og sag i Ømålsordbogen

Interessen for det saglige har præget både indsamlingsmetoder, tilrettelæggelsen af redaktionen og ordbogens endelige udformning.

For at kunne indsamle materiale inden for et emne må man være godt inde i det, og redaktørerne delte derfor emnerne indbyrdes, sådan at én fx havde ”pløjning”, ”tærskning” og ”fiskeri”, og en anden ”høst” og ”gården og dens indretning” (jf. Ømålsordbogen, Tillægsbind s. 5). De pågældende redaktører læste litteratur om emnet, interviewede kyndige dialekttalende og udarbejdede spørgelister inden for deres emne. Et kort uddrag af kornspørgelisten (utrykt) giver et godt indtryk af hvor omfattende opgaven var:

- 1) Gloser for ”meje”, ”Mejning”, Hug, Skaar, Udtryk og Talemaader om Skaarets Bredde, ”Skaarkam, Stub” (lang Stub v. Lejesæd).
- 2) Gloser for Høstkarl, Høstfolk, ”være paa Høstarbejde”. Udtryk for god eller daarlig Høstkarl.

På disse få linjer stilles mange, forskelligartede spørgsmål, men ikke desto mindre vedrører uddraget kun én arbejdsproces blandt mange inden for emnet kornhøst. Og kornhøsten er kun et blandt mange emner. Og de samme spørgsmål skulle jo stilles mange steder i ømålsområdet for at sikre den dialektgeografiske repræsentativitet.

Ømålsordbogen omfatter en periode på ca. 200 år fra omkring 1750 til omkring 2. verdenskrig med tyngdepunktet i perioden 1850-1920. Afgrænsningen 1850 er betinget af kildemæssige omstændigheder. De oplysninger der findes om dialekterne før 1850, er få og tilfældige, og optegnelserne rummer ydermere stort set kun særdialektale ord.

Grænsen omkring 2. verdenskrig er derimod betinget af ændringer i omverdenen: den mekaniseringsbølge i landbruget som sætter ind efter 2. verdenskrig med at traktoren begynder at blive almindelig. Kornspørgelisten blev udsendt i begyndelsen af 1930'erne. På det tidspunkt var selvbinderen ved at blive almindelig, så det man spurgte om, var altså udtryk der refererer til redskaber og arbejdsgange der var ved at gå af brug. Og tilsvarende drejer mælkespørgelisten (Møller 1938) sig om behandlingen af mælken før andelsmejeriernes tid, altså hvordan man lavede smør og ost i selvforsyningsens tid. Oprindelig var det nemlig tanken at man især skulle koncentrere sig om den materielle bonde- og fiskerkultur før andelstiden. Men nu 100 år senere er også tiden omkring 1900 blevet historie og interessant. På Frilandsmuseet er man godt i gang med at opbygge en stationsby med andelsmejeri osv., og i Ømålsordbogen har ordforrådet der knytter sig til perioden, fået en grundigere beskrivelse end oprindelig planlagt (jf. Gudiksen 2006). Det gælder fx terminologien i forbindelse med roedyrkning. Materialet om roedyrkning stammer næsten udelukkende fra besvarelse af en spørgeliste udsendt 1969 og fra båndoptagelser i 1960'erne og senere. I den store indsamlingsperiode i 1930'erne har man opfattet roedyrkning som nyt og relativt uinteressant til trods for at roedyrkning blev indført omkring 1870. Men vi fik altså indsamlet materiale inden det var for sent, heldigvis. Det har nemlig vist sig at terminologien til en vis grad er egnspecifik, og ud fra en socio-kulturel synsvinkel er det jo interessant at også denne sent tilkomne terminologi er ret lokal. Et tilsvarende eksempel finder man også inden for andelstidens mælketerminologi: *junge* er ikke blevet brugt på Fyn i betydningen 'spand man kører mælk til mejeriet i', noget jeg først opdagede da jeg redigerede ordet. Man sagde *transportspand* på Fyn. Det fremgår nu af en synonymhenvisning under *junge*. Men belæggene på *transportspand* er først blevet optegnet sent.

I ordbogen afspejler den saglige interesse sig både i definitioner og i citater, men kommer særligt til udtryk i de såkaldte leksikonafsnit, dvs. sammenhængende skildringer af arbejdsprocesser, redskaber eller skikke.

Afsnittene ligner artikler i et leksikon, men adskiller sig fra almindelige leksikonartikler ved at der gennemgående henvises til den folkelige terminologi (jf. Pedersen 1994:250). De er af meget

varierende længde, men store emner som fx høst kan fylde 4-5 spalter. Og som vi allerede har været inde på med fangelegstypologien er det ikke kun landbrugsfaglige emner der behandles i leksikonafsnit. I bind 9 er der fx under *kaffe* et ret langt afsnit der beskriver de redskaber og de metoder for kaffebrugning der har været brugt siden kaffe blev almindeligt på landet efter 1850. Og her er et andet eksempel, et af de kortere, nemlig leksikonartiklen til *kakkelovn*:

kakkelovnen (med indfyring fra en luge) afløste i 1800t gradvis *bilæggeren* (med indfyring fra skorstenen) [...] kakkelovne var normalt indrettet til at lave mad på; de ældste kakkelovne [...] havde *kogerum* med en svingstang af jern [...] til at hænge gryder olgn på (hvorved gryderne kunne svinges ud af kakkelovnen, jf *kakkelovnsno*); de nyere typer af kakkelovne havde *kogehuller* ligesom et komfur (jf *koge-*, *komfirkakkelovn*); jf endv *bilægger-*, *gryde-*, *jern-*, *kølle-*, *ler-*, *rørkakkelovn*; jf Michelsen. Ildsteder og opvarmning (1968):38-41 og 71-80 m ill, ÅrbLollF.1965:310.

Artiklen ligner som det ses på mange måder en almindelig artikel i et leksikon, men der er den vigtige forskel at der hele vejen igennem henvises til den folkelige terminologi – markeret med kursiv. Men Ømålsordbogen er en sproglig-saglig ordbog, så vi beskriver ikke en sag uden ord, uden at der er en folkelig terminologi tilknyttet. Normalt ikke skulle jeg måske sige. Jeg skal ærlig indrømme at der ikke er meget terminologi i dette ganske vist korte leksikonafsnit under opslagsordet *komfur*:

komfuret afløste fra omkr 1870 til 1900 gradvist *arnen* (2), ildstedet i den åbne skorsten; de første komfurer var i reglen indmurede i den åbne skorsten, og havde således kun én yderside [...]. indførslen af komfuret gjorde det muligt at stege hele stykker kød i en landhusholdning og medførte nye retter som *flæske-* og *kalvesteg*; komfurovnen muliggjorde endv en udvidelse af kagesortiment, jf *kage* I.

Men jeg synes det var vigtigt at få gjort opmærksom på den store betydning komfurets indførsel havde i landhusholdningen. Ja, man kan næsten også sige at indførselen af komfuret har haft sproglige konsekvenser. Forøgelsen af kagebagning i slutningen af 1900-tallet medfører nemlig at *kage* gradvis udvider sin betydning. Oprindelig betyder *kage* 'brød af sigtet mel' eller 'brød af hvedemel' dvs. det fine

luksusbrød som man kun fik til høst og til jul og ved andre særlige lejligheder modsat det daglige rugbrød (jf. også Gudiksen 2004). Men i slutningen af 1900-tallet – med udvidelse af kagesortimentet – får *kage* gradvis betydningen 'alt bagværk der ikke er rugbrød'. Og den betydning kan jeg med sikkerhed sige var levende i 1960'erne. Jeg husker nemlig at jeg som barn syntes det var højst mærkeligt at farbrødrene og farmor nede på Fakse-egnen sagde *kage* om både franskbrød og det jeg forbandt med *kage*.

3. Grammatik i Ømålsordbogen

Når Ømålsordbogen nu er på niende bind og givetvis kommer op det dobbelte, er hovedårsagen dog ikke leksikonafsnittene og de saglige beskrivelser, men at ordbogen også beskriver fællesdanske ord grundigt, herunder funktionsord. Fx fylder verber som *gøre* og *have* omkring 60 spalter, præpositionen *ind* 20 spalter og artiklerne om den ubestemte og bestemte artikel (*en* II, *-en* III) 19 spalter. Og dykker man ned i disse spalter, finder man eksempler på brug der enten er marginal i rigsmålet eller slet ikke findes der. I artiklen *en* II kan man fx læse (under betydning 6) at i ømålene kan ubestemt form bruges foran substantiver med generisk reference, fx:

- (1) *en hest er et klogt dyr; og en hund lisdan* (Lolland, Bandholm)¹
(kornet blev kastet med en kastemaskine) *ja, det vil sige, en husmand havde jo itte maskine* (Langeland, Snøde)

Og måske endnu mere interessant, forekommer der vist ret jævnligt eksempel på semantisk kongruens, fx:

- (2) *en ræv, de kan veje op til seksten kilo* (Sydfyn, V. Skerninge)
de var sgu tunge, sådan en sæk korn (Østsjælland, Haslev)

Eftersom *en ræv* med generisk betydning ikke refererer til én enkelt ræv, men til arten ræv, ræve i almindelighed, hænger konstruktionen logisk sammen ud fra et indholdssynspunkt.

Ligesom på rigsmålet er det da også muligt at bruge nogen form pluralis med generisk reference (*ræve de kan veje op til seksten kilo*). Derimod leder man i artiklen *-en* (III) forgæves efter

¹ Mange af citaterne er oprindelig lydskrevet (i Danias-lydskrift eller i uofficielle former for lyd gengivelse).

konstruktioner som *løven er et rovdyr* (for at bruge typeeksemplet fra Diderichsen 1962:102), og det er ikke tilfældigt. Bestemt form med generisk reference er ikke dialektal (og vel egentlig ikke talesproglig overhovedet).

Den grammatiske beskrivelse er blevet mere indgående end man oprindeligt have forestillet sig. Det afspejler ikke kun en ændring i opfattelse af hvad ordbogen bør indeholde, men hænger også sammen med at ordbogen har fået oparbejdet et korpus af båndudskrifter (jf. Gudiksen og Hovmark 2008), der er blevet et værdifuldt supplement til optegnelserne på papir, fordi det ved optegnelse på papir er vanskeligt at fastholde længere forløb, og hermed syntaktiske fænomener, brug af konjunktioner og af interjektioner som *ja*, *jo* og *jamen* med pragmatisk funktion. Hertil kommer at det almindelige og upåfaldende, fx konstruktioner der er fælles med rigsmålet, er noget man vil være tilbøjelig til at overse i en optegnelssituation ligesom det ofte overses ved excerpering. Artiklen *ja* er et godt eksempel på de muligheder båndoptageren har givet. Den fylder lidt over 16 spalter, og *ja* kunne umuligt have fået denne indgående form uden brug af båndoptagelserne.

3.1 Ja som samtaleregulerende (og bekræftende signal)

Artiklen *ja* er opdelt i to hovedafsnit:

- A. som svarord, brugt bekræftende ell samtykkende, især efter ikke-negeret spørgsmål, påstand, anmodning, opfordring olgn.
- B. som samtaleregulerende (og bekræftende signal)

Jeg vil gå lidt nærmere ind på B, *ja* som samtaleregulerende signal. B er opdelt i 6 underbetydninger, betydning 7-12:

- 7) som signal for at man indleder en taleur, tager ordet.
- 8) som signal for at man indleder en ny eller anden type information
- 9) i forb *ja så* som signal for at indlede eftersætning til en tids- eller betingelsessætning
- 10) som signal for at man afslutter (ønsker at afslutte) sin taleur
- 11) i emotive forb, fx *ih ja, ja gud fader*
- 12) som signal til samtalepartnern om at man lytter, er opmærksom, følger med

Det er kun overbetydningerne jeg har stillet op ovenfor, men nogle citater kan give et indtryk af underbetydningerne. Lad os se lidt nærmere på *ja* som markør for at der kommer noget nyt (betydning 7, 8, 9).

Når man indleder en taletur, kan det fx være for at indlede en fortælling (betydning 7.1):

- (3) (den gamle Turup-møller) *ham går der nu så forfærdelig mange historier om, for han var altså en dygtig mand, men sådan fortræden [drillesyg]; ja det var jo en gang at mølleren han havde fået en ny karl ..* (Vestfyn, Turup)

Og så er meddelelsen i gang med en længere anekdote om hvordan den nye karl blev drillet. Men *ja* kan også bruges til at indlede kortere sekvenser, fx svaret på et hv-spørgsmål (betydning 7.3):

- (4) (hvordan gik det til at få ovnen varm?)
jo, da lagde de jo noget halm ind
(hvem gjorde det?)
ja, det gjorde manden jo gerne (Vestfyn, Vissenbjerg)

Ja kan også bruges til at markere at man indleder en anden type information. Det kan fx være et indskud i form af en sidebemærkning, en korrektion eller præcisering:

- (5) *og så siger jeg til korporalen: ved du hvad Knudsen – ja, nu vil jeg inte sige bandeordet som jeg sagde den gang – det går skidt dether for jeg mangler..* (Nordsjælland, Greve)
(ølgæren) den købte vi ved bryggeren, ja købte der, vi gav itte meget for det (Sydfyn, Horne)

Og som en underbetydning under 8 har vi også de spørgsmål man stiller sig selv når man forsøger at huske et eller andet:

- (6) *og så kom Pontoppidan* (dvs. til sognet som præst), *og ham havde vi jo – Ja, i hvor mange år* (Østsjælland, Smerup)

Under 9 finder man endelig *ja* som signal for at der kommer en efter-sætning til en tids- eller betingelsessætning:

- (7) *hvis mor var i roerne, ja så måtte vi selv varme noget mad.*
(Lolland, Fugelse)

De citater der bliver brugt i Ømålsordbogen, bærer undertiden præg af at de er hentet ud fra en samtale mellem en interviewer, normalt en rigsmålstalende dialektforsker, og en meddeler. At der er tale om en særlig form for samtale, blev meget tydeligt under redigeringen af *ja*. Der er ikke tvivl om at *ja* også i ømålene kan bruges som signal til samtalepartneren om at man lytter og følger med. Der var imidlertid næsten ikke nogen belæg på det hverken i seddelsamlingen eller i båndkorpusset. Ganske vist var der hundredvis af eksempler på båndene på *ja* med denne funktion, men de var sagt af rigsmålstalende dialektforskere. Heldigvis har vi også båndoptagelser med lokale interviewere, så det var muligt at skaffe tilstrækkelig dokumentation til at redaktøren Karen Margrethe Pedersen kunne skrive ”Ø(alm)” med god samvittighed, og anføre nogle passende citater, fx:

- (8) – *vi kommer jo så ud ved bækken eller der ude, og der var
sådan noget småkrat*
– *ja*
– *og da .. fløj der en fasan op* (Østfyn, Revninge)

Men i dette tilfælde var redaktøren nødt til at gå uden for ordbogens grundmateriale.

De mange citater er naturligvis med til at gøre artiklerne lange og hermed lidt uoverskuelige, men det er noget nemmere – og her taler jeg også som bruger – at finde frem til det man søger i en lang artikel i Ømålsordbogen end i den tilsvarende ODS-artikel, fordi alle betydningsafsnit i store ord indledes med en oversigt over hovedbetydningerne og de vigtigste underbetydninger, altså en oversigt svarende til oversigten ovenfor over betydning 7-12 i artiklen *ja*, men normalt lidt mere detaljeret.

3.2 Ledstilling

Også ledstilling er beskrevet i Ømålsordbogen, bl.a. i artiklerne *ikke* II og *itte* II.

Itte (med sideformerne *inte* og *inne*) er nægtelsens almindelige form i dialekterne, mens *ikke* ”dels br som udtr for emfase, affekt olgn, fx som ”den afgjorte benægtelse” .. ell når der skal siges ”et borgerligt ord”, dels m status som en yngre variant af *itte* II” (*Ikke* II 373a)². Det

2 Tilsvarende gælder for jysk *ikke* (Sørensen 2008:41 f)

vil jeg ikke komme nærmere ind på her, så jeg bruger kun eksempler fra artiklen *itte*.

Artiklen *itte* II er opdelt i en A-del og en B-del der vedrører henholdsvis funktion og ledstilling. I B-delen bliver der for det første behandlet ”særlige forhold i hovedsætningen”.

Et af de ”særlige forhold” der behandles (betydning 4.4), er det forhold at ledelsesreglen ikke er obligatorisk i dialekterne i den sydlige del af ømålsområdet (Møn, Lolland-Falster, Sydfyn, Tåsinge, Langeland, Ærø) – og for øvrigt heller ikke på Als og i den østlige del af Sønderjylland (Pedersen 1993:199). Det vil sige at mens et tryksvagt pronomen eller adverbium normalt er placeret foran nægtelsen i rigsmålet og i landet øvrige dialekter, er det ofte ikke tilfældet i det sydlige:

- (9) *jeg passede på mit ur for jeg tog ikke det på til hverdag*
(Tåsinge, Landet)

(hvorfor stak du ikke med kongen?) – *jamen, jeg havde jo ikke ham* (Lolland, Fejø)

Et andet særligt forhold er at *itte* kan være emfatisk placeret foran verbet, ”især i særlige former for sideordning” (betydning 4.1), fx:

- (10) *så lå han i grøften og inte kunne rejse sig* (Nordsjælland, Gilleleje)
se dig for og itte vær så pluttevorn (dvs. slem til at spille)
(Vestfyn, Dreslette)

I B-delens betydning 5 beskrives ordstilling i ledsætninger, og der bliver bl.a. gjort rede for variationen mellem en ordstilling der svarer til den normale ledsætningsordstilling i rigsmålet, hvor *itte* er placeret før verbet (betydning 5.1), og en ordstilling der svarer til den normale hovedsætningsordstilling, hvor *itte* er placeret efter verbet (betydning 5.2).

- (11) *og der fortryder jeg sådan at jeg itte førte dagbog hjemme, hvad vi i grunden levede af* (Sydfyn, Svindinge).
jeg har haft ti børn, så De kan nok forstå at jeg har itte rendt uden om arbejde (Langeland, Magleby).

Asgerd Gudiksen

(ostene skulle gnides med salt) *for at de skulle ikke mugne*
(Østfyn, Revninge)

Og med et eksempel hvor *at* indleder en følgesætning:

- (12) (det var usundt at arbejde i en mølle) *enten var det brystet
det var galt med, at de kunne ikke få af vejret* (Nordsjælland,
Fårevejle)

Begge ledstillingsmuligheder er bedømt om almindeligt udbredt i hele
ømålsområdet.

Under både betydning 5.1 og 5.2 er der også eksempler hvor
konjunktionen, især konjunktion *at*, er udeladt, fx:

- (13) (jeg vil ikke lyses for kirkestævne) *for det jeg ikke kommer
med pengene lige til den dag* (Østsjælland, Smerup)
- tak for det du slugte mig ikke* (siges til en der gaber uden at
holde sig for munden) (Vestfyn, Kavslunde).

Konstruktionerne uden konjunktion er formentlig noget en grammatisk
interessert bruger godt kunne tænke sig at vide noget mere om. Men
man kan jo ikke have ”ingenting” som opslagord. Det er blevet løst
ved at bringe oplysninger om denne type variation under relevante
opslagsord, fx har konjunktion *at* en betydning 7) betegnet ”almindelige
bemærkninger om *at*”, og her kan man bl.a. læse følgende: ”*at* er
fakultativt i alle stillinger, undt i foranstillet *at*-sætn fx kan *at* udelades
i substantiviske sætn der står som subj obj (1.1) ell som efter præp
(1.2) Ø(alm)”.

4. Afslutning

Godt begyndt er halvt fuldendt siger et af de tusindvis af ordsprog som
man også kan finde i ordbogen. Men når man kaster et blik ud over
alle de seddelkasser der ikke er redigerede, kan man nok komme til
at ruge over forskellen mellem at være halvfærdig og være helfærdig,
specielt når vi kun er tre redaktører (Karen Margrethe Pedersen, Henrik
Hovmark og mig selv). Men i stedet for at ruge forsøger vi at tænke på
at *det der er gået godt, kommer ikke dårligt tilbage*, og glæder os til at
udsende bind 10 i 2010 med de store verber *komme* og *kunne* og med
etnologisk interessante ord som *kostald* og *kors*.

Litteratur

- Diderichsen, Paul (1962) *Elementær Dansk Grammatik*. (3. udgave). København: Gyldendal.
- Gudiksen, Asgerd (2004) Gensyn med brød og kage – eller hvad betyder det i ømålene. *Ord og Sag* 24:4-12.
- Gudiksen, Asgerd (2006) Ømålsordbogen og mejetærskergenerationen. Lorentzen, Henrik & Lars Trap-Jensen (udg.): *Nordiske Studier i Leksikografi* 8 (Skrifter udgivet af Nordisk Forening for Leksikografi 9). København: 151-161.
- Gudiksen, Asgerd & Henrik Hovmark (2009) Måske husker De noget alle andre har glemt. Gudiksen m. fl. (udg.): *Dialektforskning i 100 år*. København: Afdeling for Dialektforskning, Nordisk Forskningsinstitut.
- Gudiksen, Asgerd & Henrik Hovmark (2008) Båndoptagelser som kilde til Ømålsordbogen. Ásta Svavarsdóttir m. fl.: *Nordiske Studier i Leksikografi* 9 (Skrifter udgivet af Nordisk Forening for Leksikografi 10). Reykjavík: 139-148.
- Møller, Kristen (1938) Mælken og dens Produkter. *Danske Folkemaal* 12:1-16.
- Ordbog over det danske Sprog*. København: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Gyldendal 1919-1956.
- Pedersen, Karen Margrethe (1993) Letledsreglen og lighedsreglen. Novation, ekspansion og resistens. *Jyske Studier*. Inge Lise Pedersen og Karen Margrethe Pedersen (udg.). København: C.A. Reitzels Forlag.
- Pedersen, Karen Margrethe (1994) Ordbog og encyklopædi. *Nordiske Studier i Leksikografi* 2 (Skrifter udgivet af Nordisk Forening for Leksikografi 3). København: Foreningen af Leksikografer i Danmark: 248-256.
- Sørensen, Viggo (2008) Ikke som alle de andre ord. *Ord og Sag* 28:37-48.
- Ømålsordbogen. En sproglig-saglig ordbog over dialekterne på Sjælland, Lolland-Falster, Fyn og omliggende øer*. 1-. København: Institut for Dansk Dialektforskning / Afdeling for Dialektforskning og C.A. Reitzels Forlag 1992-.
- Ømålsordbogen. Tillægsbind*. København: Institut for Dansk Dialektforskning og C.A. Reitzels Forlag 1992.